

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота

з педагогіки на тему: Місце позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови

студентки групи СОа 15-20
педагогічного факультету романо-германської
та української філології,
спеціальності 014 Середня освіта,
спеціалізації 014.21 Англійська мова і
література, освітньої програми
Іноземні мови та літератури, методика
навчання іноземних мов і зарубіжної
літератури (англійська мова і друга
західноєвропейська мова)

Головка Наталії Олександрівни

Науковий керівник –

канд. пед. наук, доцент Кудіна В. В.

Кількість балів –

Національна шкала –

Оцінка ЄКТС –

Члени комісії: _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

| | |
|--|-----------|
| ВСТУП..... | 3 |
| РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ | 5 |
| 1.1 Сутність та особливості позакласної роботи в закладі загальної середньої освіти | 5 |
| 1.2 Позакласна робота: психолого-педагогічні аспекти | 11 |
| РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ | 15 |
| 2.1 Поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи | 15 |
| 2.2 Використання інноваційних технологій у позакласній роботі як спосіб підвищення інтересу до вивчення іноземної мови | 19 |
| ВИСНОВКИ | 24 |
| РЕЗЮМЕ..... | 25 |
| RESUME..... | 26 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: | 27 |

ВСТУП

Вивчення іноземної мови є надзвичайно важливим аспектом сучасної освіти, оскільки дозволяє знайти спільну мову з представниками різних культур та націй, розширює можливості для подальшої освіти і професійного розвитку. Але, як показують дослідження, багато учнів відчують певні труднощі в процесі вивчення іноземної мови, зокрема з вимовою, граматикою та лексикою. У зв'язку з цим важливо забезпечити підтримку і підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови, а одним з ефективних інструментів для цього є позакласна робота.

Ця курсова робота присвячена вивченню місця позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови. У роботі буде розглянуто різноманітні методи і форми позакласної роботи, їх роль та значення у формуванні мовної компетентності учнів та проаналізовано результати досліджень з даної тематики.

Метою цієї роботи є дослідження ролі позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови та визначення ефективних методів і форм її проведення. Результати дослідження можуть бути корисні педагогам-практикам, які працюють з учнями, що вивчають іноземні мови, а також вчителям-методистам.

Завдання курсової роботи з педагогіки на тему "Місце позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови":

- Дослідити теоретичні аспекти позакласної роботи та її роль у вихованні інтересу учнів до вивчення іноземної мови.
- Проаналізувати практичний досвід використання позакласної роботи в освітньому процесі з метою підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови.
- Вивчити особливості організації позакласної роботи з іноземної мови в закладах загальної середньої освіти.
- Зробити висновки та рекомендації щодо використання позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови.

Об'єктом дослідження курсової роботи є позакласна виховна робота у закладі загальної середньої освіти.

Предметом дослідження є особливості та специфіка проведення позакласних заходів у закладах загальної середньої освіти з метою виховання інтересу учнів до вивчення іноземної мови.

У курсовій роботі використані такі методи дослідження: спостереження за процесом позакласної роботи з іноземної мови з метою оцінки його ефективності, ідентифікації проблемних питань та знаходження можливих шляхів їх розв'язання, експертний аналіз педагогічної літератури та нормативно-правових документів з метою вивчення різних аспектів позакласної роботи з іноземної мови та її ролі у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови та історичний аналіз досвіду різних шкіл, де проводиться позакласна робота з іноземної мови, з метою виявлення тенденцій розвитку цього виду діяльності, оцінки її впливу.

Наукова новизна представлена в розгляді позакласної роботи як ефективного засобу підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови. В роботі розглядається актуальна проблема залучення учнів до вивчення іноземних мов, важливість якої постійно підвищується в умовах глобалізації та зростання міжнародного співробітництва.

Практична цінність курсової роботи полягає в розкритті можливостей позакласної роботи з іноземної мови, які можуть допомогти вчителям підвищити інтерес учнів до вивчення мови та сприяти ефективному засвоєнню ними іноземної мови. Робота містить рекомендації та практичні приклади позакласної роботи, які можуть бути застосовані вчителями під час організації позакласних занять. Таким чином, курсова робота може стати цінним інструментом для вчителів іноземної мови у практичній роботі з учнями.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1 Сутність та особливості позакласної роботи в закладі загальної середньої освіти

Позакласна робота – це діяльність учнів поза навчальними заняттями, що допомагає розвивати їхні здібності, інтереси, творчість та соціальну активність. Особливістю позакласної роботи є те, що вона базується на ініціативі та самовизначенні учнів, їхніх інтересах та потребах [27].

Проблема позакласної роботи полягає в тому, що не всі учні беруть участь у цій діяльності через недостатню підтримку батьків, вчителів та шкільної адміністрації. Також можуть виникати проблеми з організацією позакласних заходів через недостатню кількість часу, коштів та кваліфікованих керівників.

Однією з особливостей позакласної роботи є те, що вона здійснюється поза межами класної кімнати, що створює додаткову можливість для учнів взаємодіяти та спілкуватися. Також позакласна робота базується на підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови через цікаві, нетрадиційні форми організації та методи.

У підручнику для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» зазначено такі організаційні принципи позакласної роботи з іноземної мови: *«Принцип добровільності* полягає в тому, що учні беруть участь в позакласній роботі за власним бажанням. Цей принцип має свою особливість: учень який сам визначив свою участь у тому чи іншому виді позакласної діяльності бере на себе добровільне зобов'язання продовжувати вивчення іноземної мови, що вимагатиме від нього додаткових зусиль. *Принцип масовості* передбачає активну участь в позакласних заходах якнайбільшої кількості учнів з різним рівнем володіння іноземною мовою. *Принцип урахування і розвитку індивідуальних особливостей та інтересів учнів* передбачає врахування, контексті діяльності учнів їх власного досвіду, інтересів, бажань, нахилів, світогляду, емоційно-почуттєвої сфери та статусу особистості в колективі.

Принцип зв'язку позакласної роботи з уроками насамперед полягає в тому, щоб забезпечити єдність практичних, розвиваючих та виховних цілей позакласних занять та уроків. Він також передбачає зв'язок навчальних матеріалів, які використовуються в позакласній роботі, з матеріалом чинних навчально-методичних комплексів з іноземної мови. *Принцип комплексності* має забезпечити єдність і взаємозв'язок патріотичного, морального, естетичного, трудового і фізичного виховання. Позакласна робота з іноземної мови повинна виховувати щирого громадянина, який з повагою ставиться до своєї країни і країни, мову якої він вивчає. Цей громадянин має бути чесним, порядним, розуміти людей, з якими спілкується, поважати і допомагати їм. На позакласних заходах необхідно прищеплювати учням любов до прекрасного, вчити виконувати пісні, слухати і розуміти музику, гарно оформляти альбоми, стінгазети, виготовляти костюми і різний реквізит до вистав. *Принцип захопленості* пов'язаний з вибором конкретних цікавих прийомів, які сприяють ефективному досягненню поставлених завдань, а також зі змістом навчальних матеріалів, який має бути новим, незвичайним, захоплюючим, здебільшого країнознавчого характеру. *Принцип розвитку ініціативи та самодіяльності* передбачає стимулювання й розвиток у школярів самодіяльності та ініціативи в роботі. Саме в позакласній роботі вчитель має дати учням можливість самостійно використати свої знання і вміння, дозволити робити все, що стосується підготовки та проведення позакласного заходу, вміло й непомітно керуючи цим процесом. Самодіяльність - це основа творчості, а саме творче задоволення в роботі завжди сприяє бажанню працювати краще, знати іноземну мову досконаліше. Ініціатива має стати життєвою позицією кожного учня. Учителю необхідно спонукати своїх учнів до того, щоб вони самі пропонували тематику і форми позакласного спілкування.»[1]

У методичній літературі та у шкільній практиці традиційно розрізняють три **форми позакласної роботи** з іноземної мови: індивідуальні, групові та масові.

Існують **індивідуальні форми позакласної роботи** з окремими учнями, які готують повідомлення, доповіді, розучують вірші, пісні та уривки з літературних творів іноземною мовою. Також учні можуть виготовляти наочні посібники, оформлювати стінгазети, альбоми та стенди, щоб доповнити свої знання. Індивідуальна робота може проводитися постійно або епізодично.

Групова форма діяльності передбачає наявність стійкої структури та постійного складу учасників з однаковими інтересами. Різноманітні гуртки, такі як розмовні, вокальні, драматичні, перекладачів та позакласного читання, належать до цієї форми діяльності. Ефективним виявляється використання комбінованих гуртків, які поєднують різні види діяльності, наприклад, розучування пісень та підготовка інсценівок, перегляд фільмів з подальшим обговоренням переглянутого. Заняття в гуртках зазвичай проходять регулярно.

Натомість, **масові форми** діяльності не мають чіткої організаційної структури. До них відносяться такі заходи як вечори художньої самодіяльності, фестивалі, конкурси, карнавали, тематичні вечори і ранки тощо. Ці заходи проводяться епізодично.

За змістом можна виділити чотири групи форм: 1) змагальні, 2) засоби масової інформації, 3) культурно-масові та 4) політико-масові. Кожна з них має свої конкретні заходи. Наприклад, змагальні заходи включають конкурси, ігри, олімпіади, вікторини тощо. Засоби масової інформації можуть бути стінгазетами, оголошеннями, бюлетенями, усними журналами, виставками-вікторинами тощо. Культурно-масові заходи включають в себе вечори-свята, вечори-зустрічі, вечори-хроніки, ранки казок та інші. Заходи політико-масового характеру можуть бути форумами, фестивалями, прес-конференціями, ярмарками тощо.[1]

До об'єднувальних форм відносять дитячі та юнацькі клуби за інтересами, шкільні музеї, бібліотеки, кіностудії, кінотеатри та клуби веселих і кмітливих.

Сучасні технології допомагають організувати позакласну роботу більш ефективно і привабливо для учнів. Наприклад, використання інтернет-

платформ дозволяє проводити онлайн-зустрічі з цікавими людьми, організовувати віртуальні екскурсії. Комп'ютерні технології допомагають створювати віртуальні експерименти, ігри, навчальні програми, що сприяє розвитку пізнавальної активності учнів. Також популярні зараз проєкти з використанням STEM-технологій, які дозволяють познайомитись з новітніми досягненнями науки та техніки [10].

Усі ці технології є важливими для забезпечення якісної та цікавої позакласної роботи, яка сприяє розвитку творчості, креативності та соціальної активності учнів. Крім того, для організації позакласної роботи використовуються такі технології, як соціальні мережі, мобільні додатки та онлайн-платформи, де учні можуть знайти інформацію про різноманітні заходи, які відбуваються в школі та поза її межами, а також можуть зв'язатися з керівниками гуртків та колективів, які їх цікавлять.

Таким чином, позакласна робота є важливою складовою процесу виховання учнів, дозволяє стимулювати інтерес, розвивати навички у неформальній атмосфері, що позитивно впливає на результати їхнього навчання [19].

Організація позакласної роботи також потребує налагодження співпраці між різними суб'єктами освітнього процесу: учнями, вчителями, батьками та шкільною адміністрацією. Це можливо здійснити через створення спеціальних комісій, які будуть відповідати за організацію, координацію позакласної роботи, проведення зустрічей та консультацій з батьками, а також надання допомоги вчителям у розробці і впровадженні нових проєктів та ініціатив.

Позакласна робота є необхідним елементом освітнього процесу, який допомагає учням розвивати свої здібності та соціальну активність. Використання сучасних технологій дозволяє забезпечити якісну та цікаву організацію позакласної роботи, а співпраця між різними суб'єктами освітнього процесу допомагає забезпечити її ефективну реалізацію.

Однією з особливостей позакласної роботи є те, що вона дозволяє учням розширити свій кругозір, здобути знання та навички, а також розвивати

соціальні та комунікативні вміння. Участь у гуртках, секціях, клубах та інших заходах дозволяє учням знайти нові захоплення, зробити нових друзів та отримати додаткові можливості для свого розвитку.

Завдяки позакласній роботі учні можуть також виробити навички роботи в команді, організації свого часу та планування діяльності. Це допомагає їм не тільки успішно виконувати завдання в рамках навчальних предметів, але й готуватися до подальшого життя та кар'єри [23].

Щодо сучасних технологій організації позакласної роботи, варто зазначити, що інтернет та соціальні мережі надали нові можливості для організації зустрічей, взаємодії та співпраці між учнями та вчителями. Наприклад, деякі школи використовують онлайн-платформи для створення віртуальних класів та організації зустрічей, що дозволяє учням долучатися до позакласних заходів з будь-якої точки світу. Також можна використовувати мобільні додатки для організації групових проєктів та інших форм співпраці між учнями [6].

Важливо зазначити, що сучасні технології можуть допомогти розширити можливості позакласної роботи. Наприклад, використання віртуальної та доповненої реальності може допомогти учням отримати більш глибоке розуміння певної теми, зробити навчальний процес більш цікавим та захоплюючим.

Можна використовувати спеціалізовані платформи для позакласної роботи, які дозволяють швидко та зручно знаходити та відбирати матеріали та ідеї для заходів, спілкуватися з іншими вчителями та організаторами та обмінюватися досвідом. Наприклад, такі платформи як "Edmodo", "Google Classroom" та "Microsoft Teams" дозволяють забезпечити зв'язок між учасниками та організувати навчальний процес в онлайн-режимі.

Окрім того, сучасні технології можуть допомогти забезпечити доступність позакласної роботи для учнів з різних регіонів і з різними потребами. Наприклад, використання мультимедійних матеріалів та інтерактивних технологій може допомогти залучити увагу учнів з різними

типами сприйняття інформації. Крім того, використання технологій дистанційного навчання може забезпечити доступ до позакласних занять для учнів, які не можуть брати участь у заходах через віддаленість від місця проведення або обмеження здоров'я.

Наприклад, системи аналізу даних можуть допомогти вчителям зрозуміти, які види діяльності найбільше сприяють розвитку учнів, а також забезпечити інформацію про успішність учнів у певних ділянках.

Крім того, сучасні технології такі як відеоконференції та електронна пошта можуть допомогти вчителям та організаторам позакласних заходів зв'язуватися з експертами та фахівцями з різних галузей, які можуть дати корисні поради та взяти участь в заходах [10].

Сучасні технології допомагають організовувати позакласну роботу більш ефективно та зручно, сприяють комунікації між учасниками, забезпечують збір та обробку даних, дозволяють підвищити якість і результативність позакласної роботи. Однак важливо при цьому не забувати про потребу в реальному спілкуванні та взаємодії, оскільки вони є не менш важливими для розвитку учнів як особистості. Також важливо зазначити, що сучасні технології можуть допомогти розширити можливості позакласної роботи. Наприклад, використання віртуальної та доповненої реальності може допомогти учням отримати більш глибоке розуміння певної теми, зробити освітній процес більш цікавим та захоплюючим.

Також можна використовувати спеціалізовані платформи для позакласної роботи, які дозволяють швидко та зручно знаходити та відбирати матеріали та ідеї для заходів, спілкуватися з іншими вчителями та організаторами та обмінюватися досвідом. Наприклад, такі платформи як "Edmodo", "Google Classroom" та "Microsoft Teams" дозволяють забезпечити зв'язок між учасниками та організувати освітній процес в онлайн-режимі [5].

Окрім того, сучасні технології можуть допомогти забезпечити доступність позакласної роботи для учнів з різних регіонів та з різними потребами. Наприклад, використання мультимедійних матеріалів та

інтерактивних технологій може допомогти залучити увагу учнів з різними типами сприйняття інформації. Крім того, використання технологій дистанційного навчання може забезпечити доступ до позакласних занять для учнів, які не можуть брати участь у заходах через віддаленість від місця проведення або обмеження здоров'я.

Отже, організація позакласної роботи з іноземної мови потребує ґрунтовної, серйозної підготовки. Лише дотримуючись принципів, враховуючи психологічні особливості учнів та відповідність форм, видів цілям позакласного заходу, рівню володіння англійською мовою учнів, можна досягнути завдання, які має на меті позакласна робота.

1.2 Позакласна робота: психолого-педагогічні аспекти

Позакласна робота є важливим компонентом освітнього процесу, який дозволяє учням розвивати свої здібності, інтереси та соціальні навички в неформальному середовищі. Однак, при організації позакласних занять варто враховувати психолого-педагогічні аспекти, які допоможуть створити безпечну та стимулюючу для розвитку атмосферу.

Основним психолого-педагогічним аспектом при організації позакласної роботи є відповідність заходів віковим та індивідуальним потребам учнів. Важливо пам'ятати, що кожний учень має свої інтереси та можливості, тому позакласні заняття мають бути різноманітними та пристосованими до потреб кожного учня. Також варто враховувати психологічні особливості дітей різного віку, їх емоційний та фізичний стан, щоб забезпечити безпеку та комфортну атмосферу під час заходів [13].

Ще одним важливим аспектом є стимулювання саморозвитку та самостійності учнів. Позакласні заняття повинні допомагати учням розвивати свої здібності та навички, а також навчати їх самостійності та відповідальності. Для цього можна використовувати різноманітні методики та засоби, які дозволяють учням самостійно планувати свою роботу та вибирати завдання, які відповідають їхнім інтересам та потребам.

Організація позакласних занять також може включати використання різноманітних засобів навчання, таких як інтерактивні методики, ігри, відео-уроки, віртуальні екскурсії та інші інноваційні технології. Використання цих засобів може зробити процес навчання більш цікавим та зрозумілим для учнів, а також допомогти залучити до навчального процесу учнів з різними типами сприйняття.

Важливим фактором успішної реалізації цих завдань є врахування психолого-педагогічних особливостей навчання іноземної мови на різних ступенях. Знання властивостей особистості того чи іншого віку дає можливість правильно визначити зміст і форму позакласної діяльності.

На першому ступені (1-4 класи) учням властиві деякі характеристики, такі як бажання займатися конкретною діяльністю, яка, проте, не повинна тривати довго, швидке досягнення результату, а також цікавість до нових речей та висока емоційна активність. Однак, у них може бути завищена самооцінка, і їм ще не вистачає досвіду, щоб контролювати свою поведінку. Крім того, механічна пам'ять у цих учнів більш розвинена, що допомагає краще та швидше запам'ятовувати вірші, пісні та інші матеріали.

На другому ступені (5-9 класи) підлітки проявляють більшу соціальну активність, яка спрямована на усвідомлення певних зразків поведінки та цінностей. Вони прагнуть отримувати нові враження та знання, а їх пам'ять розвивається в напрямку інтелектуалізації, запам'ятовування набуває більш цілеспрямованого характеру, а мовлення стає більш виразним та розвиненим. Підлітки потребують щирого та серйозного ставлення до своїх інтересів та не люблять, коли дорослі обмежують їхню самостійність.

На третьому ступені (10-11 класи) учні стають більш зацікавленими у всебічному розвитку своєї особистості та глибокому засвоєнні знань. Вони формують науковий світогляд, збільшують свою соціальну активність та інтерес до проблем людських взаємин. Учні розвивають свої захоплення, але знижується самооцінка їхніх здібностей. Для старшокласників дуже важливе спілкування зі своїми однолітками, яке є невід'ємною частиною їхнього життя

та формує їхній індивідуальний стиль поведінки. При організації позакласної роботи з іноземної мови, потрібно враховувати психологічні особливості учнів та колективу, такі як рівень розвитку, організаційна та інтелектуальна єдність, спрямованість діяльності на взаємини між учасниками та емоційний стан класу під час виконання завдань з позакласної роботи. Розуміння цих психологічних особливостей є необхідною передумовою для успішної організації та проведення позакласних заходів. [1]

Для успішної організації позакласної роботи також важливо враховувати індивідуальні особливості учнів. Кожен учень має свої інтереси, потреби, здібності та стилі навчання, тому важливо створювати умови для розвитку кожного учня відповідно до його особистості [25].

При плануванні позакласної роботи потрібно враховувати вікові особливості учнів та відповідати їх інтересам та потребам. Наприклад, молодші школярі можуть бути зацікавлені у творчості, спорті та іграх, тоді як старші школярі можуть більше зацікавлені у профорієнтації, волонтерстві, наукових дослідженнях тощо.

Позакласна робота також може бути використана як засіб для розвитку соціальних навичок учнів, таких як комунікація, співпраця та лідерство. Спільні проекти, групові проекти та ігри можуть допомогти учням розвивати ці навички та взаємодіяти з іншими учнями [13].

Крім того, позакласна робота може бути використана як засіб для виховання учнів у дусі патріотизму. Робота з волонтерськими організаціями, участь у благодійних акціях та проектах з охорони навколишнього середовища можуть допомогти учням зрозуміти важливість соціальної відповідальності та природоохоронної діяльності.

У позакласній роботі також можуть брати участь батьки та громадськість, що дозволяє більш ефективно вирішувати різні завдання, сприяти взаємодії між школою та громадою, сприяти вихованню активної громадянської позиції учнів.

Для розвитку соціальних навичок можна використовувати метод групової співпраці, коли учні працюють взаємодіють між собою.

Отже, позакласна робота є важливою для учнів, адже сприяє розвитку їх творчих та соціальних навичок, виховує активну громадянську позицію, патріотизм. Для успішної організації позакласної роботи важливо враховувати психолого-педагогічні аспекти, такі як індивідуальні особливості учнів, їх інтереси та потреби. Важливо враховувати вікові особливості учнів, оскільки підлітки різного віку мають різні потреби та інтереси [12].

Також важливим аспектом є надання безпеки для учнів. При плануванні та організації позакласних заходів необхідно враховувати ризики та запобігати можливим небезпечним ситуаціям. Для цього можна залучати вчителів, батьків та фахівців з безпеки [9].

У позакласній роботі важливо створювати позитивну та дружню атмосферу, що сприяє розвитку співпраці та взаєморозуміння між учнями та вчителями.

Одним з них є ігрові методи. Гра є природним для дітей способом навчання, оскільки вона дозволяє їм активно взаємодіяти з оточуючим світом та експериментувати зі знаннями. Ігрові методи можуть використовуватися для розвитку різноманітних навичок та вмінь, а також для виховання соціальної компетентності [8].

Ще одним засобом навчання є проекти. Вони дають учням можливість взяти на себе відповідальність та створити щось нове та корисне. Вони можуть бути орієнтовані на різні теми, такі як наука, технології, мистецтво тощо.

Отже, позакласна робота може бути дуже ефективним засобом виховання, якщо вона організована належним чином. Важливо враховувати психолого-педагогічні аспекти та індивідуальні особливості учнів, створювати безпечну та дружню атмосферу, використовувати різноманітні ігрові методи, проекти, технології, екскурсії та подорожі.

Для педагогів важливо бути відкритими до нових ідей та методів, бути готовими до постійного самовдосконалення та розвитку в галузі позакласної роботи.

Також важливо бути відкритим до співпраці з батьками, колегами та іншими фахівцями, щоб забезпечити максимальний ефект від позакласної роботи для учнів [7].

РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ

2.1 Поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи

Роль практичних цілей під час уроків іноземної мови визначає і практичну цільову установку у позаурочній роботі. Важливо для кожного учня знайти завдання, виконання яких викликає у них почуття задоволення, насолоди. Як показують дослідження та досвід викладання іноземних мов з використанням елементів цікавості для урочної та позаурочної роботи актуальним є залучення учнів з низьким рівнем навчання до різноманітних словникових ігор: ігри з літерами і словами, словосполученнями.

Урок та позаурочна робота з предмета мають одну мету, передбачену програмою основного курсу: оволодіння знаннями, вміннями, навичками, що забезпечують застосування знань у практичній діяльності. Але природне середовище та потреба в такій практиці спілкування іноземною мовою у шкільних умовах відсутні. Позаурочна робота виконує функцію мотивуючого фактора, компенсуючи деякою мірою відсутність природного середовища для спілкування іноземною мовою.

Позакласна робота – природне продовження системи уроків. Вона забезпечує накопичення додаткового досвіду здійснення способів діяльності, якими учні оволодівають у ході рішення навчальних мовних завдань на уроці, накопичення досвіду пошукової роботи, коли учні готуються вирішувати ряд мовних завдань немовного характеру в нових умовах, під час підготовки та проведення позакласних заходів.

Змістовна сторона матеріалів, що використовуються на уроці та поза ним, їх пізнавальна цінність витрачає інтелектуальну та емоційну сферу учнів. У різних формах позакласної роботи використовується результати діяльності на уроці, наприклад, мовний, текстовий матеріал, способи дії з цим матеріалом, і водночас форми позакласної роботи розширюють діяльність учнів поза уроком, не накладаючи на цю діяльність таких обмежень, як розклад уроків, контроль та оцінка знань вчителями. У навчальних закладах позакласна робота заснована головним чином на навчальному матеріалі.

А як пов'язані урок та позакласна робота з погляду змісту, тобто, як вони пов'язані за характером та обсягом мовного матеріалу, характером мовних умінь, якими оволодівають учні, тематикою розвитку мовлення. Досвід роботи вчителів англійської мови показує, що основна увага на уроках та у позакласних заходах приділяється, передусім, розвитку мовлення. У масових позакласних заходах використовується головним чином активний мовний мінімум. І тільки в індивідуальній формі роботи лексичний мінімум збільшується. Існують й інші можливості поповнення словникового запасу:

1. *Організація відеоуроків та онлайн-вебінарів на іноземній мові.* Це допоможе учням покращити свої навички розуміння та спілкування на іноземній мові, а також розширить їх кругозір.

2. *Організація тематичних груп для обговорення питань на іноземній мові.* Учні можуть обговорювати різні теми з іншими учнями, які вивчають іноземну мову, що допоможе їм покращити свою мовну практику [22].

3. *Проведення ігрових заходів на іноземній мові.* Наприклад, квіз, ігри з карточками або ігри на інтерактивному дошці. Це не тільки дозволяє учням покращити свої знання з мови, але й допоможе їм розвинути навички співпраці та комунікації з іншими учнями.

4. *Організація дискусійних груп на іноземній мові.* Це дозволить учням розвинути навички критичного мислення та обговорювати питання з різних кутів зору.

5. *Організація екскурсій на іноземній мові.* Відвідування музеїв, галерей мистецтва та інших культурних заходів на іноземній мові може допомогти учням збагатити свій словниковий запас та навчитися використовувати мову в різних ситуаціях [3].

Ці ідеї можна адаптувати до різних рівнів та вікових груп учнів. Для молодших школярів можна організувати ігри та конкурси з іноземної мови, а також використовувати казки та історії для вивчення мови. Для старшокласників можна організувати дебати та наукові конференції на іноземній мові, а також роботу над проєктами на іноземній мові.

Для позакласної роботи можна також використовувати різні ресурси та технології. Наприклад, учні можуть досліджувати тему на інтернет-ресурсах та створювати свої відеопрезентації на іноземній мові. Також можна організувати спільні проєкти з учнями з інших країн, що дасть можливість учням вивчати мову в реальних комунікативних ситуаціях та дізнаватися про культури інших країн [22].

Нарешті, важливо мати на увазі, що успіх у поєднанні урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи залежить від того, як ці заняття будуть організовані та підготовлені. Вчителі можуть використовувати різноманітні методи та підходи до викладання мови, а також використовувати інноваційні технології та ресурси для підвищення ефективності навчання.

Ще одним ефективним методом поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи є використання мультимедійних засобів та ігрових технологій. Наприклад, використання різних додатків та ігор на смартфонах та планшетах може бути дуже цікавим для учнів та допомогти їм вивчати мову на різних рівнях складності. Можна організувати тематичні вечірки, на яких учні зможуть вільно спілкуватися між собою на іноземній мові та розвивати свої комунікативні навички. Учні можуть також створювати власні презентації на різні теми на іноземній мові, які потім можна буде показати на шкільній виставці.

Нарешті, важливо враховувати індивідуальні потреби та здібності учнів при плануванні позакласної роботи. Для кожного учня можна знайти індивідуальний підхід до навчання мови, що допоможе їм покращити свої навички та зберегти інтерес до вивчення іноземної мови [30].

Усі ці методи можуть бути використані для успішного поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи. Головне бути креативним та використовувати інноваційні підходи до навчання, що дозволить зробити процес навчання цікавим та ефективним для учнів.

Наприклад, у рамках вивчення англійської мови учні 10-го класу можуть взяти участь в проєкті "Творча англійська". Цей проєкт буде зосереджений на розвитку навичок усного та письмового мовлення, а також на стимулюванні творчого мислення учнів.

Учні працюватимуть в командах по 4-5 осіб, де кожен матиме свою роль (лідер команди, організатор, літературний редактор тощо).

Учасники проєкту отримуватимуть задачі, пов'язані з різними аспектами культури, науки та інших сфер життя країн, де англійська мова є офіційною.

Наприклад, одне із завдань буде пов'язане з написання есе на тему "Інноваційні технології в США", де учасники проєкту зможуть дослідити різні технології, що розроблені в США та поділяться своїми враженнями, думками про ці технології. Ще одне завдання може бути пов'язане з організацією фестивалю англійської поезії, де учні матимуть можливість показати свої творчі здібності, прочитавши вірші в оригіналі та перекладі [17].

Також можна проводити театралізовані вистави на англійській мові, де учні продемонструють свої акторські здібності і покращать свої навички усного мовлення.

Для того, щоб допомогти учням підготуватись до проєкту, проводяться позакласні заняття, що спрямовуються на вдосконалення навичок граматики, лексики, читання та аудіювання. Також можна проводити інтерактивні заняття з використанням відео та аудіозаписів, які допомагають учням покращити свої навички в аудіюванні та розуміння англомовного мовлення.

Можна організувати екскурсії до музеїв, галерей та інших культурних закладів, де учні матимуть можливість дізнатися більше про культуру та історію країн, де англійська мова є офіційною [14].

Отже, поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи може допомогти учням покращити свої навички в англійській мові, розвинути творчі здібності та зацікавленість до культури країн, де ця мова є офіційною. Такий підхід може бути особливо ефективним для учнів, які мають цікавість до мови та культури.

Для додаткового підвищення мотивації та зацікавленості учнів можна проводити конкурси та змагання з англійської мови, які будуть поєднувати урочну та позакласну роботу. Наприклад, можна провести конкурс на кращу презентацію англійської країни, де учні зможуть проявити свою творчість та здібності усного мовлення. Або ж провести змагання зі складання тестів на знання англійської граматики та лексики, де учні зможуть перевірити свої знання та порівняти їх з іншими учасниками змагання [24].

У школі можна створити англійськомовний клуб, який буде збиратися регулярно та обговорювати різні теми, пов'язані з країнами, де англійська мова є офіційною. Учасники клубу зможуть обмінюватися думками, ідеями англійською мовою, що допоможе покращити їх усне мовлення і його розуміння.

Загалом, поєднання урочної роботи з іноземної мови та позакласної роботи може стати дуже ефективним для покращення навичок англійської мови учнів та підвищення їх мотивації до вивчення цієї мови. Важливо, щоб учні були зацікавлені, мотивовані до навчання, тоді вони зможуть досягти високих результатів у вивченні англійської мови, отримати задоволення від процесу навчання.

2.2 Використання інноваційних технологій у позакласній роботі як спосіб підвищення інтересу до вивчення іноземної мови

Використання інноваційних технологій у позакласній роботі може стати дієвим способом підвищення інтересу до вивчення іноземної мови. Однією з

інноваційних технологій є використання електронних підручників, відео та аудіо матеріалів, інтерактивних завдань та ігор, які можна застосовувати як урочно, так і в позакласній роботі.

Наприклад, різні мобільні додатки та онлайн-ресурси для вивчення іноземної мови дозволяють учням вивчати мову у зручній для них час та з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету. Можна використовувати інтерактивні ігри та завдання, які дозволяють учням весело та цікаво вивчати нові слова, граматичні правила [27].

Додатково можна проводити віртуальні екскурсії, під час яких учні досліджуватимуть культуру та традиції різних країн світу, вивчатимуть англійську мову на практиці. Наприклад, віртуальна екскурсія до Великобританії, де учні можуть досліджувати історичні пам'ятки та культурні особливості цієї країни, спілкуватися з носіями мови, виконувати завдання англійською мовою [29].

Школи можуть використовувати різні інноваційні технології для підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови у позакласній роботі. Одним із варіантів є проведення тематичних уроків з іноземної мови, після яких учні мають можливість взяти участь у заходах з позакласної роботи, що стосуються цієї теми. Наприклад, урок про культуру Великобританії підсилюється позакласною роботою у форматі інтерактивного квесту та вікторини.

Іншим варіантом може бути організація тематичних тижнів з іноземної мови, під час яких урочна робота спрямовується на вивчення матеріалу, пов'язаного з темою тижня, а позакласна робота складається із тематичних заходів, які доповнюватимуть урочну роботу. Тиждень англійської літератури поєднується з позакласною роботою у форматі театралізованої вистави, де учні програють сцени з книг, які вони вивчали протягом тижня.

Іншим варіантом є організація тематичних вечірок з іноземної мови для учнів. Наприклад, вечірка "American Party", під час якої учні можуть дізнатися більше про культуру та традиції США, спілкуватися з носіями мови, грати в

ігри, виконувати завдання англійською мовою. Також можна проводити квести або екскурсії, під час яких учні будуть виконувати завдання іноземною мовою та отримувати нові знання про культуру, історію країн, де ця мова є державною.

Крім того, використовуються інноваційні технології у позакласній роботі, зокрема, різноманітні мобільні додатки та онлайн-інструменти, що допомагали підвищити інтерес до вивчення іноземної мови і забезпечити більш ефективний процес навчання.

Іншим варіантом може бути проведення конференцій та дискусій на іноземній мові, де учні мали можливість обговорити важливі соціальні, культурні питання, використовуючи вивчену мову в реальних ситуаціях. Такі заходи допомагають учням розвинути навички спілкування, а також підвищити мотивацію до вивчення іноземної мови [28].

Ось ще декілька прикладів:

1. Віртуальні екскурсії. Школа використовує технологію віртуальних екскурсій, щоб допомогти учням вивчати мову і культуру країн, де ця мова є рідною. Наприклад, використовуючи відео та фото з інтернету, вчителі можуть провести віртуальну екскурсію до Лондона, Парижа, Риму та інших міст. Учні можуть використовувати інтерактивні картки, щоб вивчати нові слова, фрази та культурні особливості кожного міста.

2. Відеоуроки. Школа створює відеоуроки для учнів, які містять відповіді на часті запитання, вправи та завдання, які допоможуть учням покращити свої навички мовлення, а також зрозуміти граматику та інші важливі аспекти мови.

3. Ігри та квести. Школа використовує онлайн-ігри та квести для вивчення іноземної мови. Наприклад, ігри, які допомагають учням вчити нові слова та вирази, граматичні правила та інші аспекти мови. Квести можуть включати завдання, які допомагають учням краще зрозуміти культуру країни, де ця мова є рідною, і сприяють розвитку уваги та пам'яті [15].

Іншим прикладом використання інноваційних технологій у позакласній роботі для підвищення інтересу до вивчення іноземної мови є віртуальна подорож. Вчителі використовують різноманітні онлайн-інструменти, які

дозволяють створювати віртуальні тури, де учні можуть досліджувати культуру та мову країни, мову якої вивчається. Наприклад, вчителі можуть створити віртуальний тур по музеях Франції або Італії, де учні можуть досліджувати мистецтво, архітектуру та історію країн.

Всі ці методи можуть бути дуже ефективними для підвищення інтересу до вивчення іноземної мови та мотивувати учнів до більш активної участі в позакласних заходах та проєктах. [29].

Ще одним прикладом використання інноваційних технологій у позакласній роботі може бути створення мультимедійних презентацій, відеоуроків, онлайн-ігор та вебінарів на платформах, таких як Zoom, Google Meet, Skype тощо. Ці матеріали можуть бути створені вчителями мови або студентами в рамках проєктів, домашніх завдань або віртуальних зустрічей [20].

Наприклад, учні можуть підготувати мультимедійну презентацію на тему своїх улюблених англомовних пісень, або відеоурок на тему "Як правильно вимовляти англійські звуки", який може бути корисним не тільки для однокласників, а й для учнів старших класів, а також для дорослих, які вивчають англійську мову.

Крім того, використання мобільних додатків, онлайн-ресурсів для вивчення іноземної мови, таких як Duolingo, Babbel, Quizlet, може бути корисним для самостійної роботи учнів. Такі додатки дозволяють вивчати нові слова і фрази, практикувати граматику та аудіювання, а також взаємодіяти з іншими вивчаючими мову учнями з усього світу.

Взагалі, використання інноваційних технологій у позакласній роботі є чудовим способом залучення учнів до вивчення іноземної мови та розвитку їх мовленнєвих навичок. Важливо пам'ятати, що технології повинні бути використовувані з розумінням, з урахуванням педагогічних цілей та потреб учнів [16].

Для створення мотивації та підвищення інтересу до вивчення іноземної мови можна також використовувати мобільні додатки та онлайн-ресурси.

Наприклад, вчителі можуть рекомендувати учням встановити додатки для вивчення іноземної мови, які дозволяють займатися в будь-який зручний час, наприклад, Duolingo, Memrise, Rosetta Stone тощо.

У школі можуть бути створені спеціальні інтерактивні ресурси, які дозволяють учням більш ефективно вивчати іноземну мову. Наприклад, створення інтерактивних вправ на платформах LearningApps, Quizlet тощо.

Крім того, можна використовувати ігри та квести, які дозволяють учням не тільки вивчати іноземну мову, а й розвивати свої комунікативні та креативні навички. Наприклад, створення інтерактивних квестів на платформах Classtime, Kahoot, Quizizz тощо [18].

Таким чином, використання інноваційних технологій у позакласній роботі може підвищити інтерес учнів до вивчення іноземної мови та зробити навчання більш цікавим та ефективним.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження було встановлено, що позакласна робота з іноземної мови є важливою складовою виховання інтересу учнів до вивчення іноземної мови. Позакласні заняття допомагають залучити учнів до активної участі у вивченні мови, сприяють формуванню мотивації до навчання та стимулюють розвиток комунікативних навичок.

Використання різноманітних інноваційних технологій у позакласній роботі може підвищити інтерес учнів до вивчення іноземної мови. Такі технології, як інтерактивні дошки, віртуальні туристичні подорожі, онлайн ігри та інші, допомагають зробити процес навчання більш захопливим та ефективним.

Особливості організації позакласної роботи з іноземної мови в закладах загальної середньої освіти включають розробку програм та планування занять, вибір методів та форм роботи, підбір відповідного обладнання та матеріалів. Важливою умовою успішної роботи є дотримання принципу індивідуального підходу до учнів та створення позитивної атмосфери в групі.

Таким чином, можна зробити висновок, що позакласна робота є важливим компонентом виховання інтересу учнів до вивчення іноземної мови. Проведений аналіз теоретичних та практичних аспектів позакласної роботи в закладах загальної середньої освіти свідчить про те, що вона дозволяє

забезпечити належний рівень підготовки учнів, розвиває мовленнєві навички та підвищує інтерес до вивчення іноземної мови.

У зв'язку з цим, для успішної організації позакласної роботи з іноземної мови необхідно враховувати психологічні особливості учнів, їхні інтереси та здібності.

Отже, для підвищення якості навчання іноземної мови в школах рекомендується більше уваги приділяти позакласній роботі, використовуючи різноманітні методи та інноваційні технології. Крім того, варто створювати сприятливу атмосферу для вивчення іноземної мови, взаємодіяти з учнями та допомагати їм розвиватися в цьому напрямку.

РЕЗЮМЕ

Курсова робота на тему "Місце позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови" досліджує теоретичні аспекти та практичний досвід використання позакласної роботи у вихованні інтересу учнів до вивчення іноземної мови в закладах загальної середньої освіти. У розділі 1 роботи розглядається сутність та особливості позакласної роботи в закладах загальної середньої освіти, а також психолого-педагогічні аспекти цієї форми діяльності. Розділ 2 присвячено шляхам підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови під час проведення позакласної роботи, зокрема поєднанню урочної роботи з іноземної мови та позакласної діяльності та використанню інноваційних технологій. Робота містить висновки та рекомендації щодо використання позакласної роботи для підвищення інтересу учнів до вивчення іноземної мови.

Висновки даної курсової роботи демонструють важливість позакласної роботи у підвищенні інтересу учнів до вивчення іноземної мови. В результаті дослідження теоретичних аспектів позакласної роботи та її практичного досвіду, можна зробити висновок, що позакласна робота є важливою складовою процесу виховання та навчання учнів.

Основні форми організації позакласної роботи з іноземної мови, такі як: театралізовані вистави, гра-ігри, інтерактивні вправи, проекти та відкриті

уроки, допомагають розвивати навички учнів та стимулюють їх інтерес до вивчення іноземної мови.

Рекомендації даної курсової роботи можуть бути корисними для педагогів та організаторів позакласної роботи, які працюють у сфері вивчення іноземних мов. Основною рекомендацією є використання інноваційних технологій у позакласній роботі, як способу підвищення інтересу до вивчення іноземної мови та стимулювання творчого розвитку учнів. Крім того, педагогам слід забезпечити необхідну методичну допомогу для розробки та проведення позакласних заходів, а також враховувати індивідуальні особливості учнів та використовувати їх потенціал для розвитку навичок вивчення іноземної мови.

RESUME

The coursework on the topic "The Role of Extracurricular Activities in Increasing Students' Interest in Learning Foreign Languages" explores the theoretical aspects and practical experience of using extracurricular activities in fostering students' interest in learning foreign languages in general secondary education institutions. Section 1 discusses the essence and peculiarities of extracurricular activities in general secondary education institutions, as well as the psychological and pedagogical aspects of this form of activity. Section 2 is devoted to ways of increasing students' interest in learning foreign languages during extracurricular activities, in particular, combining classroom work in foreign languages with extracurricular activities and the use of innovative technologies. The coursework contains conclusions and recommendations for using extracurricular activities to increase students' interest in learning foreign languages.

The conclusions of this research paper demonstrate the importance of extracurricular activities in increasing students' interest in learning a foreign language. Based on the study of the theoretical aspects and practical experience of extracurricular activities, it can be concluded that extracurricular work is an important component of the process of educating and teaching students.

The main means and methods of extracurricular work in foreign languages, such as theatrical performances, games, interactive exercises, projects, and open

lessons, help develop students' skills and stimulate their interest in learning a foreign language.

The recommendations of this coursework can be useful for teachers and organizers of extracurricular activities who work in the field of foreign language learning. The main recommendation is to use innovative technologies in extracurricular activities as a way to increase interest in learning a foreign language and stimulate creative development of students. In addition, teachers should provide the necessary methodological assistance for the development and implementation of extracurricular events, as well as take into account the individual characteristics of students and use their potential to develop foreign language learning skills.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бігич О., Бориско Н., Борецька Г. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. класич., пед. і лінгвіст. унів-тів / ред. С. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Бондарчук Л.П. Застосування інноваційних технологій у викладанні англійської мови: навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2016. 168 с.
3. Бондаренко І. І. Позакласна робота з іноземної мови: основні поняття та завдання. Мова та література в школі. 2015. № 8. С. 9 –12.
4. Борейко Г. О. Особливості організації позакласної роботи з іноземної мови. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. 2015. Вип. 25. С. 49 – 52.
5. Васильєва О. В. Інноваційні технології в позакласній роботі з англійської мови. Актуальні проблеми психолого-педагогічної науки та практики. 2018. Т. 2, № 2. С. 51 – 55.
6. Виноградова Н. І. Позакласна робота з іноземної мови у системі освіти. Нові технології в освіті та науці: 2019 рік: матеріали Всеукр. наук.- практ. конф., 2019. С. 93-95.

7. Вишнякова Н. В. Методика позакласної роботи з англійської мови в початковій школі. Початкова освіта. 2017. Вип. 3. С. 19-22.
8. Горбенко О. Організація позакласної роботи з іноземної мови в умовах сучасної школи. Педагогіка вищої та середньої школи. 2017. Вип. 57. С. 181-186.
9. Грінченко С.О. Теоретичні основи позакласної роботи в загальноосвітній школі. Київ: Освіта України, 2017. 320 с.
10. Дубасенюк О. Позакласна робота в системі освіти України. Наукові записки. Сер. Педагогічні науки. 2016. Вип. 138. С. 36-43.
11. Духновська, Л. М. Позакласна робота як засіб формування мотивації учнів до вивчення іноземної мови. Київ: Основа, 2015. 200 с.
12. Єрмоленко А. М. Лінгвістика і методика викладання іноземних мов: навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Академія», 2019. 356 с.
13. Карпенко Л.М. Позакласна робота в школі: теорія і практика. Київ: Либідь, 2017. 272 с.
14. Карп'юк О.О. Методика викладання іноземних мов в загальноосвітніх навчальних закладах. Київ: Генеза, 2017. 456 с.
15. Ковальова І.М. Позакласна робота з іноземної мови в умовах сучасної школи. Проблеми сучасного підручника. 2017. Вип. 17. С. 289-296.
16. Козлова Т.В. Організація позакласної роботи в школі: теорія і методика. Харків: Веста, 2019. 224 с.
17. Кравчук Н. В. Позакласна робота з іноземної мови в загальноосвітній школі. Київ: Генеза, 2018. 220 с.
18. Красіна Л.І. Педагогічні умови розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів у процесі позакласної роботи з англійської мови. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Сер. 14. Теорія і методика навчання і виховання. 2018. Вип. 33. С. 36-42.
19. Кулагін І.І. Позакласна робота з іноземної мови в школі: навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2015. 208 с.

20. Лисенко О.В. Організація позакласної роботи з англійської мови у початковій школі: навч. Посібник. Київ: Оріон, 2017. 112 с.
21. Локшина О.І., Ларіна Т.О., Городецький В.О. Педагогіка позакласної роботи. Київ: Педагогічна думка, 2019. 472 с.
22. Матвієнко І.О. Позакласна робота як засіб розвитку мовної компетентності учнів з іноземних мов. Актуальні проблеми педагогіки та психології: збірник наукових праць. 2017. Вип. 1 (8). С. 45-49.
23. Маркова Н.В., Баландіна Т.І., Чернишова О.В. та ін. Позакласна робота як засіб підвищення ефективності вивчення іноземних мов. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2018. 268 с.
24. Методичні рекомендації щодо проведення позакласної роботи з іноземної мови в загальноосвітніх навчальних закладах/за заг. ред. О.М. Коляденко. Київ: Освіта. 2018. 52 с.
25. Мельничук О.М., Турко І.С., Кушнір О.В. Педагогіка позакласної роботи: теорія і практика. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. 416 с.
26. Міщенко О.С. Позакласна робота як засіб підвищення мотивації учнів до вивчення іноземних мов. Київ: Основа, 2018. 184 с.
27. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 № 2145-VIII. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text) (дата звернення: 01.03.2023).
28. Степура О.А., Любарець І.В., Слободяник І.М. Інноваційні технології в позакласній роботі. Київ: Педагогічна думка, 2016. 256 с.
29. Шевченко О.В. Позакласна робота з англійської мови в школі: методичний посібник для вчителів. Львів: Новий світ, 2016. 192 с.
30. Яковлева Т.В., Карнаухова Л. І. Активні технології в навчанні іноземної мови: метод. посіб. Київ: Генеза, 2018. 352 с.